Szkoła Podstawowa nr 46
im. Stefana Starzyńskiego w Warszawie

Raport z ewaluacji wewnętrznej

Dotyczy 6. wymagania wobec szkoły:
Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji

W zakresie:
Szkoła wspomaga rozwój uczniów w zakresie przedmiotów matematyczno – przyrodniczych z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji

Opracował zespół w składzie:
Dorota Maciejewska – Litwiniuk
Katarzyna Młynarczyk

Warszawa, sierpień 2016

1. WSTĘP

Poniższy raport powstał jako efekt ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w Szkole Podstawowej Nr 46 im. Stefana Starzyńskiego w Warszawie w roku szkolnym 2015/2016, przez powołany do tego zespół w składzie: Dorota Maciejewska – Litwiniuk i Katarzyna Młynarczyk.

W trakcie badań zebrano dane z następujących źródeł:
- ankiety skierowane do nauczycieli,
- ankiety skierowane do uczniów,
- ankiety skierowane do rodziców,
- dzienniki lekcyjne,
- dzienniki zajęć dodatkowych,
- sprawozdania zespołów klas IV - VI,
- sprawozdania z działalności świetlicy.

Na podstawie uzyskanych danych sporządzono poniższy raport, zawierający wyniki badań oraz wnioski, mogące wpłynąć na podniesienie efektów nauczania w naszej szkole.

1.1. Cel ewaluacji

Kształtowanie wśród uczniów i nauczycieli postawy większego zaangażowania w rozwój umiejętności matematyczno-przyrodniczych uczniów z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka

1.2. Zakres badań

1.2.1. Analiza działań podejmowanych w szkole, mających na celu wspomaganie rozwoju uczniów w zakresie przedmiotów matematyczno – przyrodniczych z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji

1.2.2. Diagnoza oczekiwań uczniów i ich rodziców w zakresie badanego tematu

1.3. Pytania badawcze

1.3.1. Czy uczniowie nabywają na lekcjach określone umiejętności matematyczne i potrafią zastosować je w praktyce?

1.3.2. Czy uczniowie zdobywają w szkole umiejętności stosowania w życiu codziennym wiadomości i narzędzi przyrodniczych oraz myślenia naukowego? Np. posługiwanie się mapą i kompasem, rozumienie prognozy pogody, stosowania zasad zdrowego stylu życia, rozumienie i ocena wiadomości z mediów dotyczących interakcji człowiek – środowisko.

1.3.3. Czy szkoła stwarza warunki do rozwoju uzdolnień i zainteresowań uczniów przedmiotami ścisłymi?

1.3.4. Jakie formy pomocy organizuje szkoła dla dzieci z trudnościami w nauce przedmiotów matematyczno - przyrodniczych?

1.4. Grupy objęte badaniami

Ankiety wypełniło 10 nauczycieli nauczania początkowego oraz uczących matematyki i przyrody w klasach „starszych”, 66 rodziców uczniów z klas IV – VI oraz 78 uczniów z klas IV - VI.

2. PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ

2.1 Analizę wyników badań rozpoczynamy od rozważenia wyników ankiet przeprowadzonych wśród uczniów klas IV - VI dotyczących matematyki i przyrody.

Zadałyśmy uczniom pytanie na rozgrzewkę **„Po co się uczysz?”** Oto ich odpowiedzi:

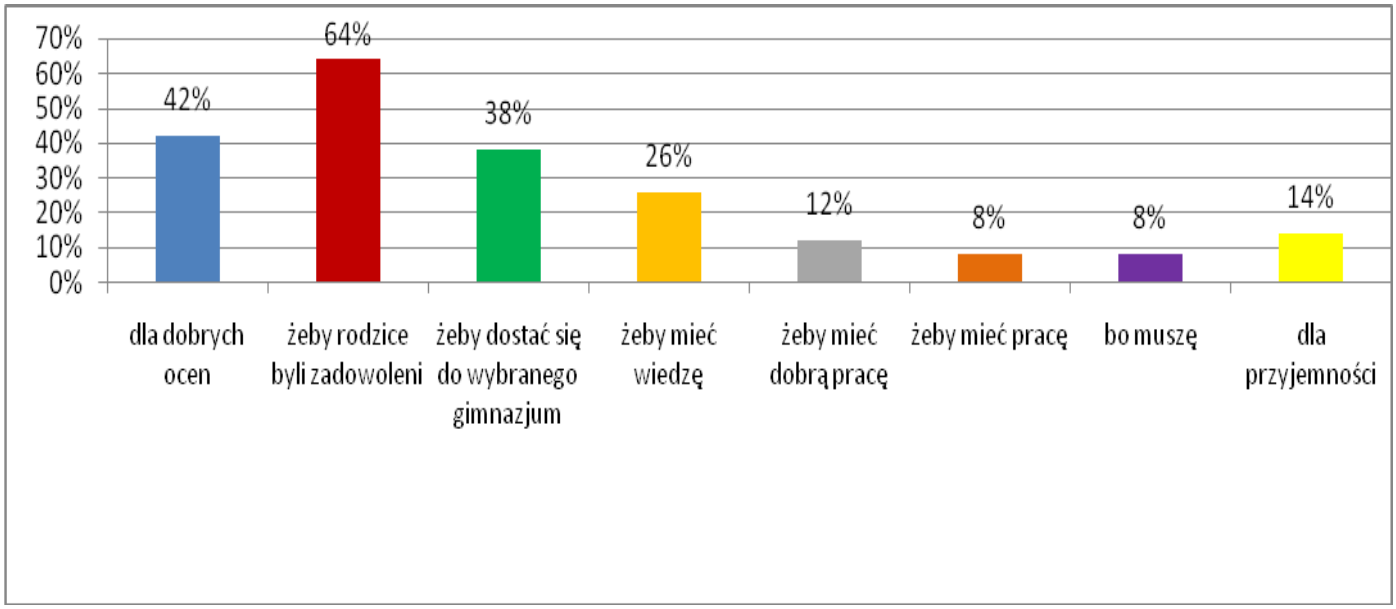

Inne odpowiedzi:

- żeby zrobić karierę
- żeby zdać do następnej klasy
- żeby nauczyciele dobrze o mnie mówili
- żeby mieć pracę i przeżyć
- żeby żyć w dostatku

Czy w trakcie lekcji zdobywasz nowe wiadomości i umiejętności?

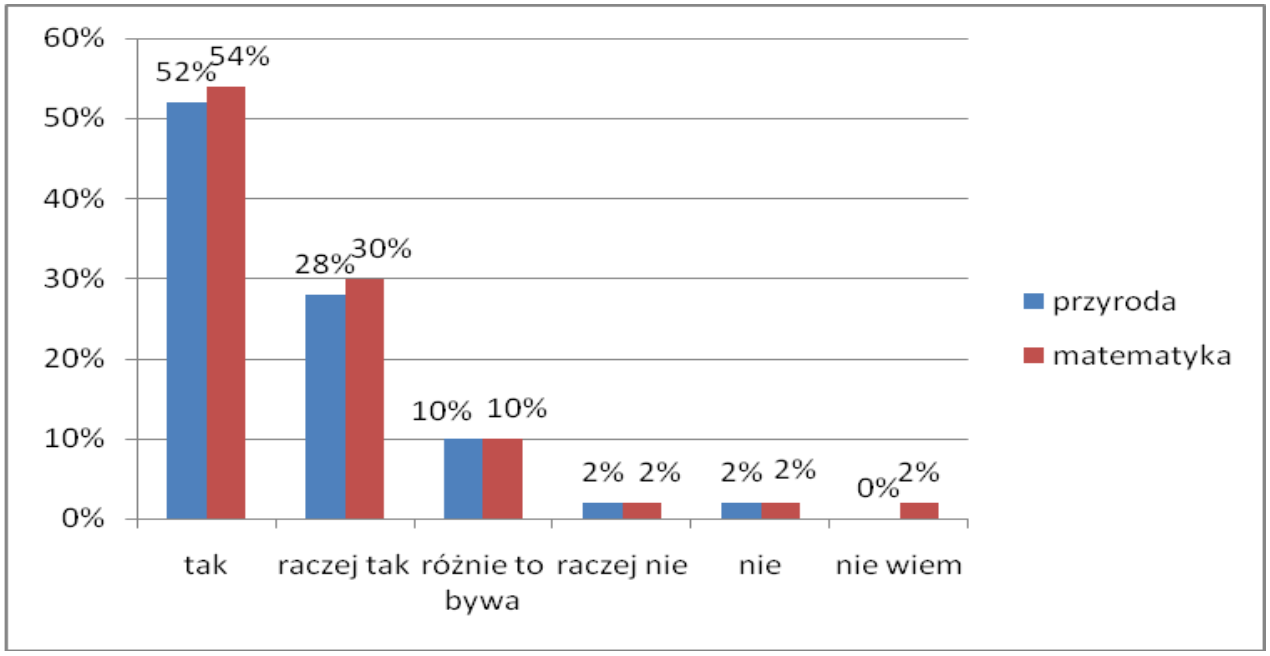

Jeżeli nie – to dlaczego?

- „Nie rozumiem sposobu nauczania nauczyciela”

- „Nauczyciel nie przepada za mną”

- „To jest pytanie do nauczyciela”

Na pytanie **„Co cię motywuje do nauki?”** uczniowie odpowiadali:

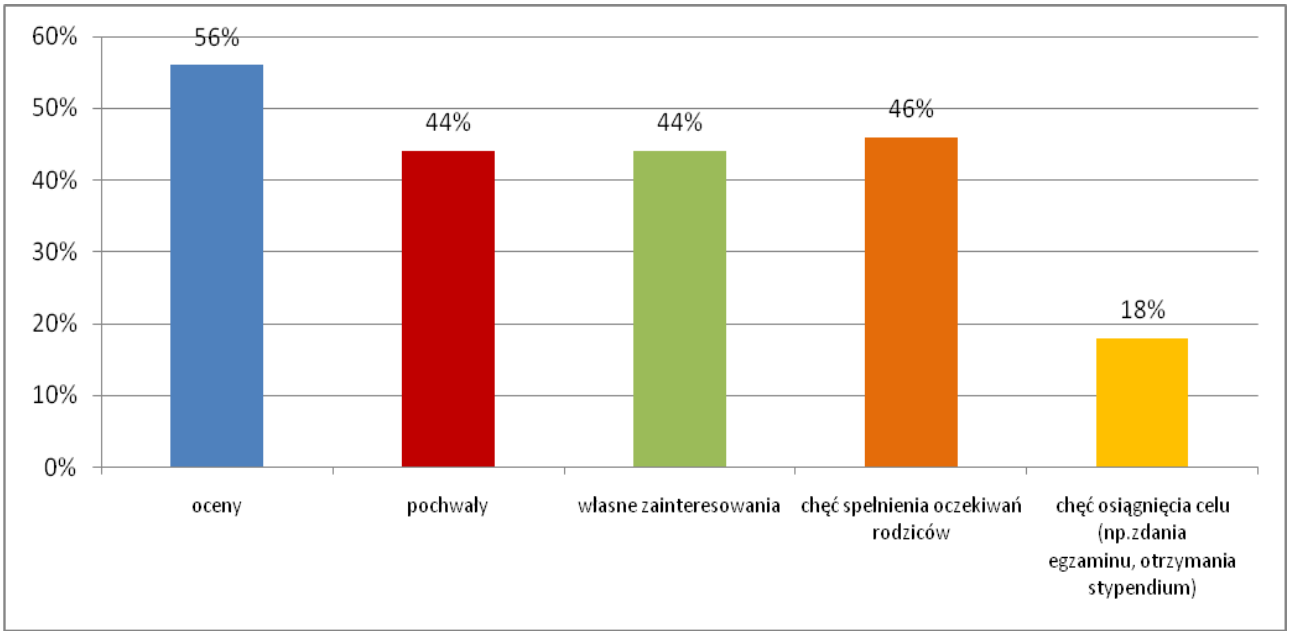

Inne odpowiedzi:

- bycie mądrym
- przyszły czas wolny
- „czerwony pasek”
- pozytywna opinia kolegów
- możliwość zabłyśnięcia
- żeby zdać
- nic, raczej wszystko mnie odpycha
- „super nauczyciele”

Czy w szkole prowadzone są zajęcia dodatkowe z przyrody/matematyki zgodne z twoimi potrzebami lub zainteresowaniami?

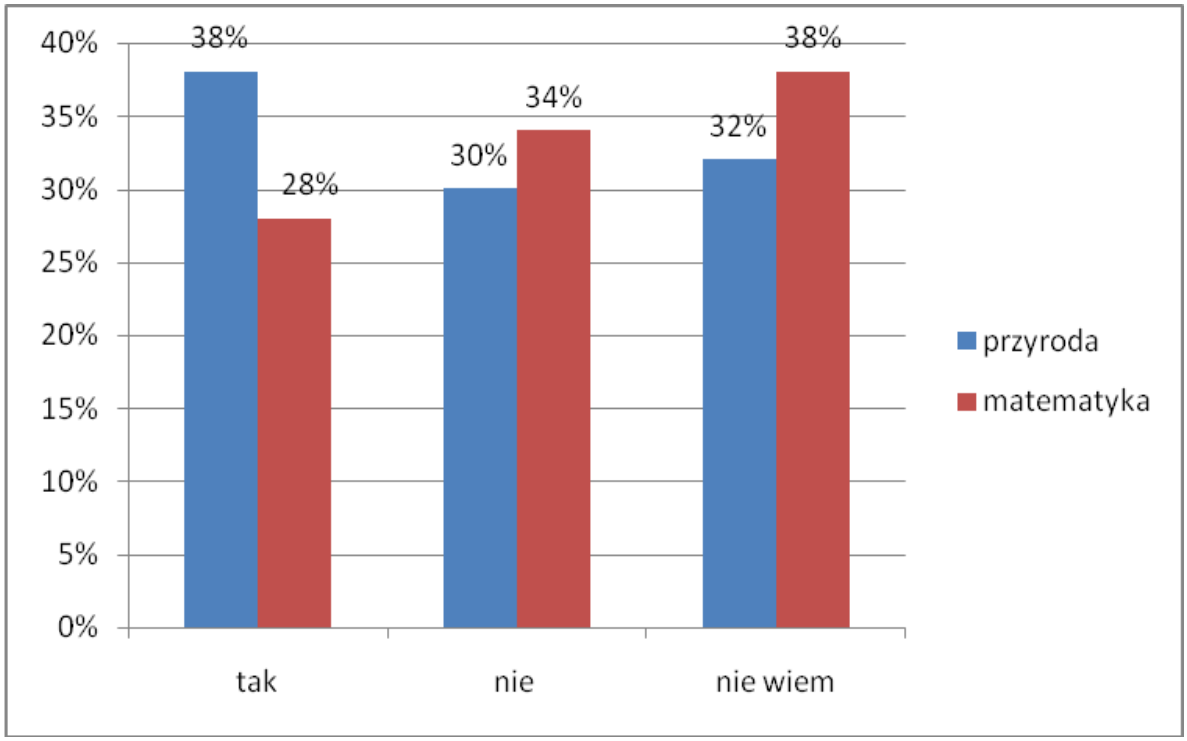

Komentarze uczniów były tu następujące:

- Nie chodzę na te zajęcia, bo nie muszę
- Zajęcia są tylko dla osób słabych, więc nie dla mnie

- Nie pasuje mi godzina

- Zajęcia się pokrywają z innymi

Czy na lekcjach czujesz się spokojnie i bezpiecznie?

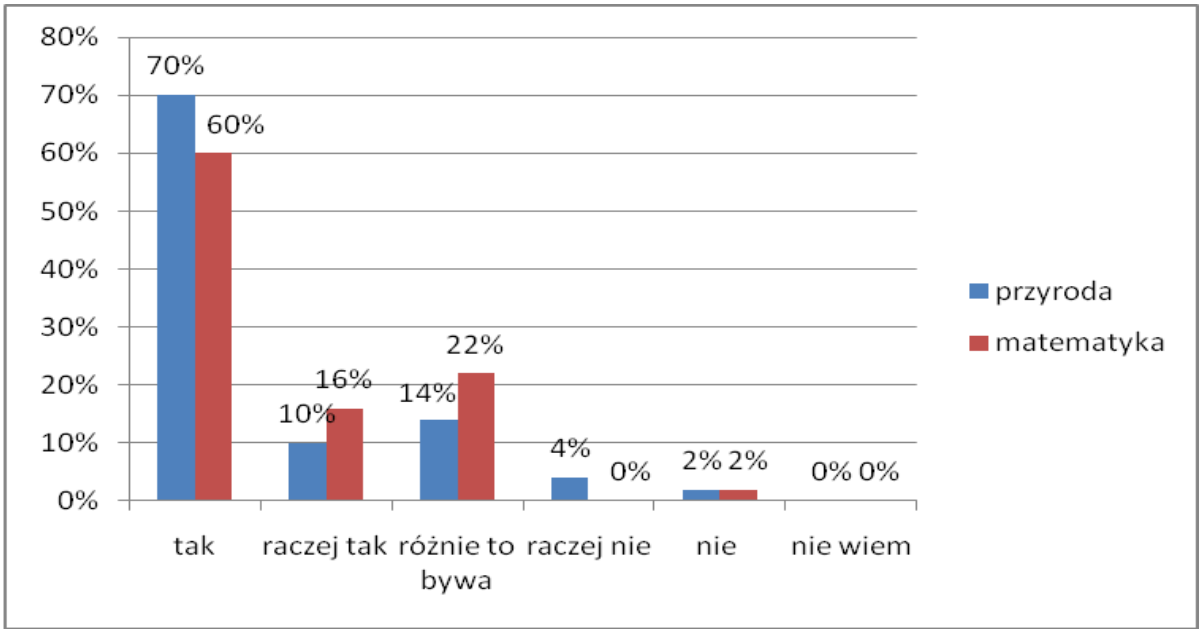

Czy jeśli czegoś nie rozumiesz, możesz poprosić nauczyciela o ponowne wyjaśnienie?

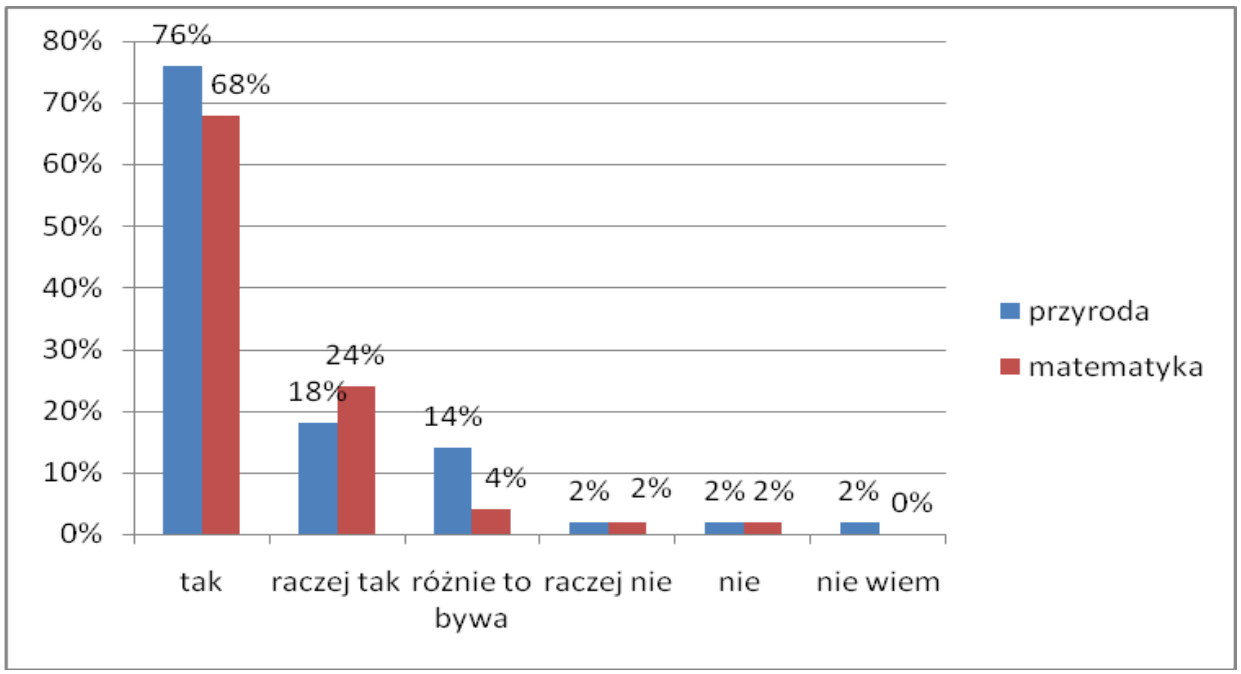

Czy nauczyciel tłumaczy zagadnienia w sposób jasny i zrozumiały?

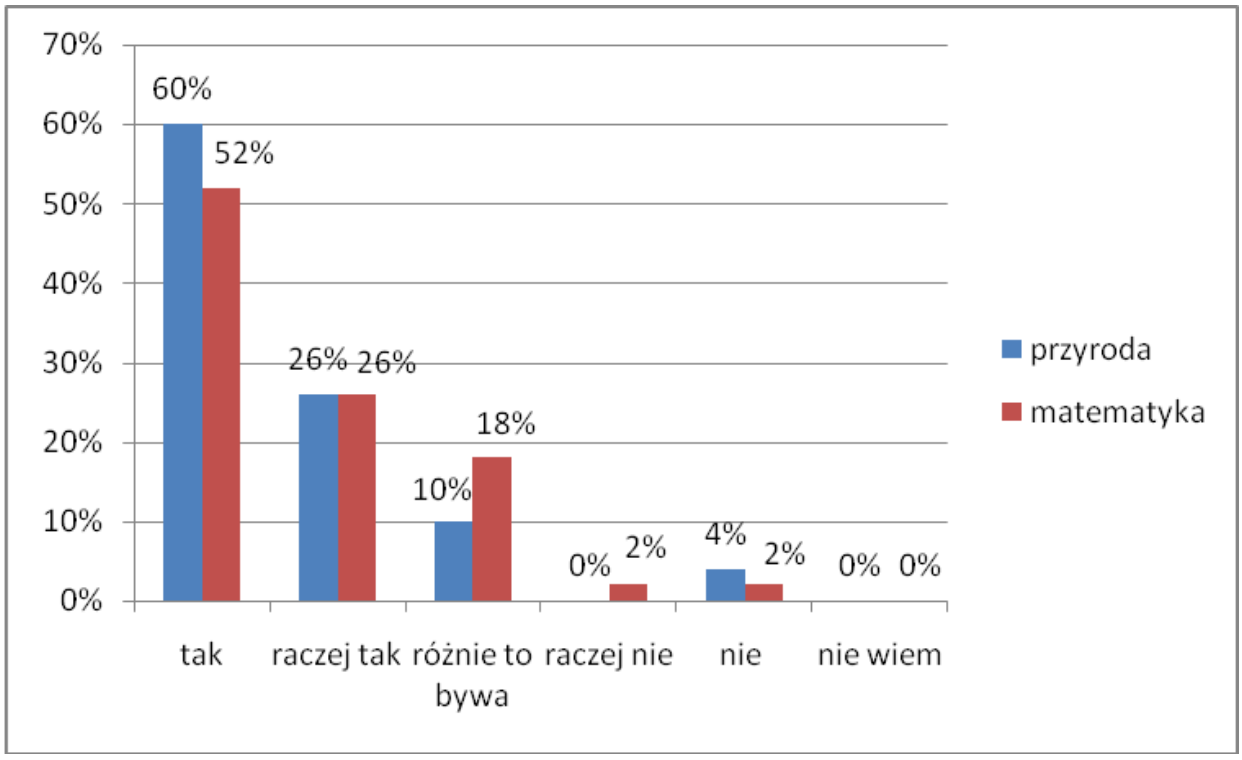

Czy w trakcie każdej lekcji wiesz, jaki jest jej cel oraz które wiadomości i umiejętności powinieneś opanować?

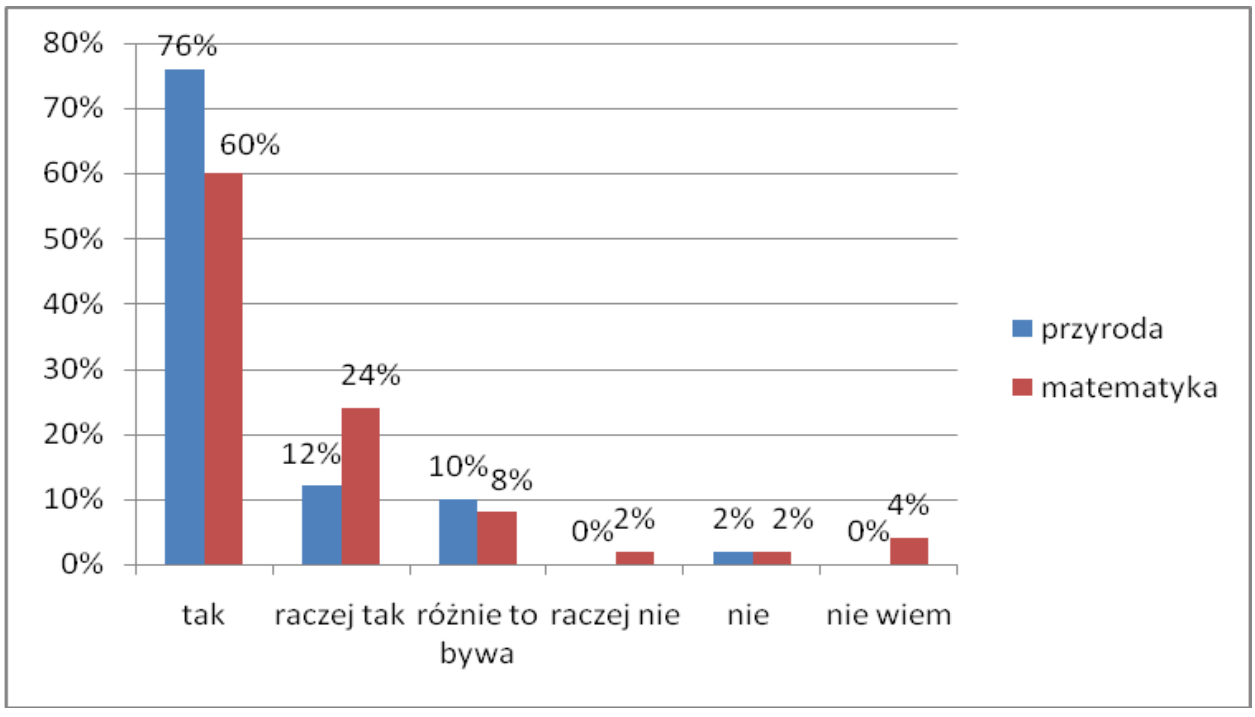

Czy nauczyciele matematyki i przyrody stosują różne formy i metody nauczania oraz samodzielnego uczenia się przez uczniów?

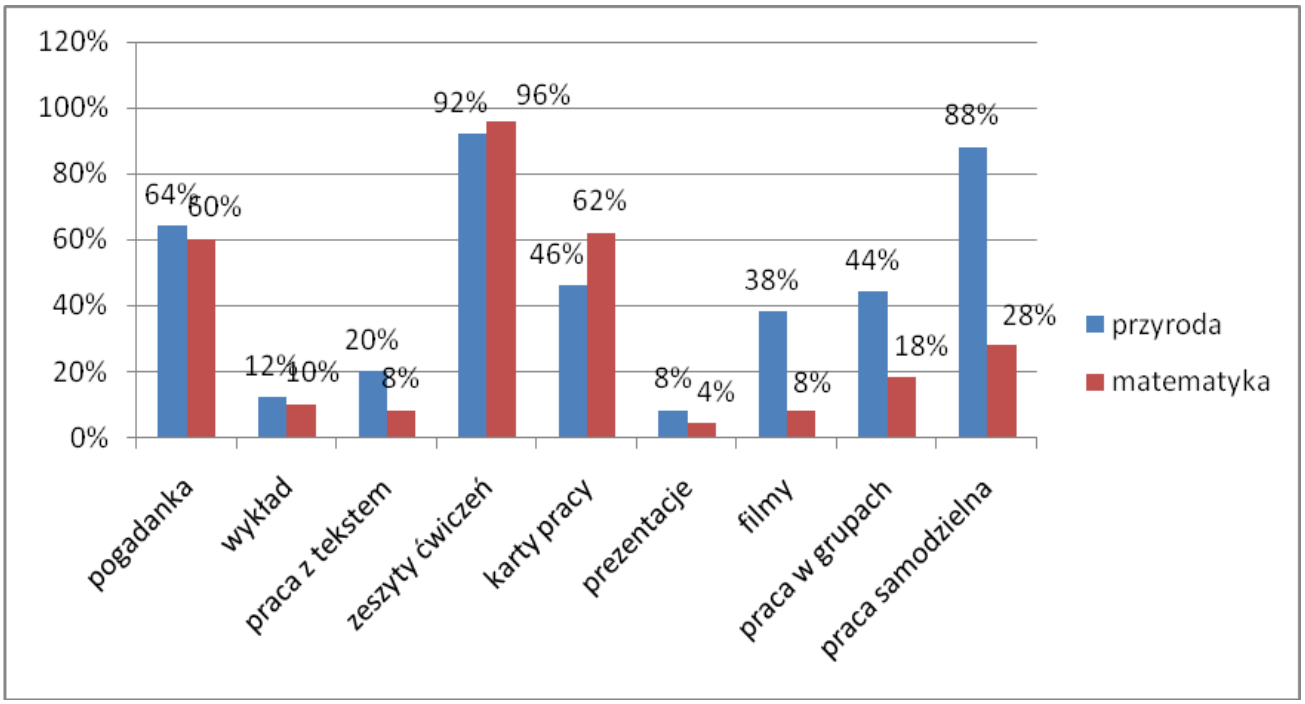

Uczniowie podawali jeszcze: praca wspólna z nauczycielem, rozwiązywanie zadań na tablicy, rozwiązywanie zadań z podręcznika, lekcja w terenie (zdaniem uczniów – zbyt mało)

Na pytanie **„Czy chciałbyś zaproponować inne formy pracy”** uczniowie odpowiadali:

- praca z klasą

- więcej prac w grupach

- laptopy (Internet)

Czy oceny odzwierciedlają twoje faktyczne wiadomości i umiejętności?

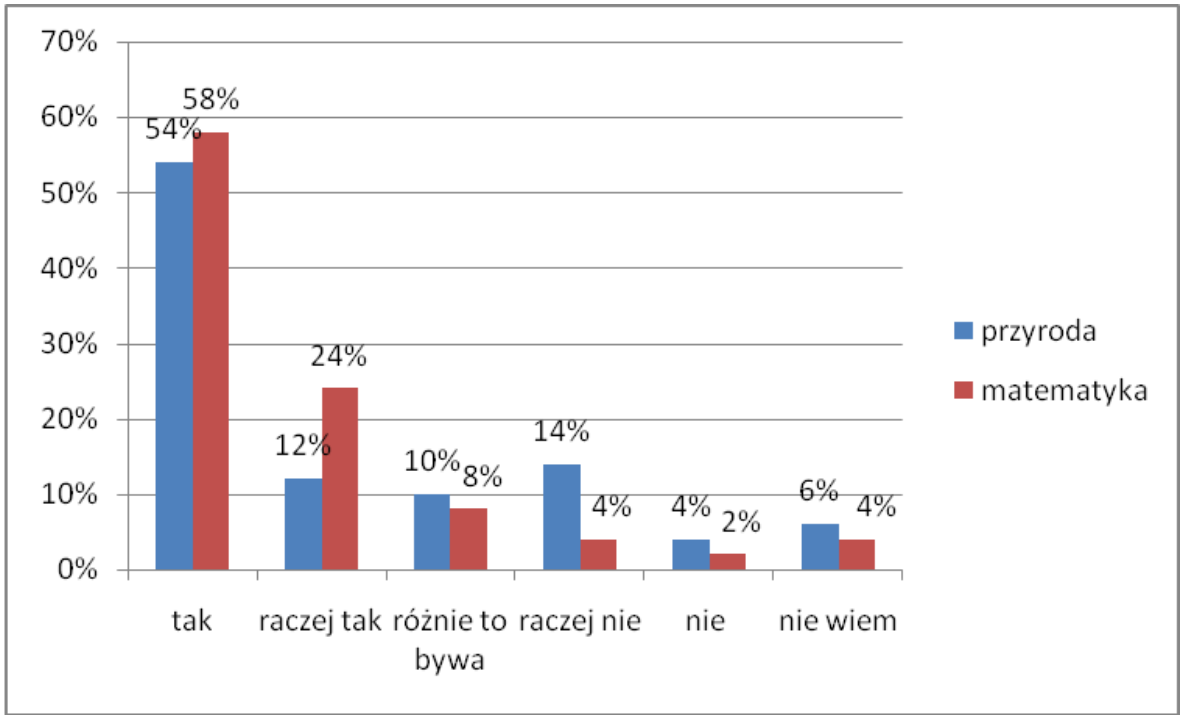

Z jakiego powodu twoim zdaniem oceny nie odzwierciedlają twoich faktycznych umiejętności? – odpowiadali pojedynczy uczniowie

- ciągły stres na lekcji
- nie mogę się skupić
- nie wiem o co chodzi w poleceniu

Jakie zmiany zaproponowałbyś dotyczące oceniania i sprawdzania umiejętności?

- ocenianie za pracę na lekcji
- plakaty
- prace dodatkowe
- więcej zadań na plusy
- „żeby słabsi uczniowie nie byli pupilkami nauczycieli”

Czy nauczyciel umożliwia poprawianie ocen?

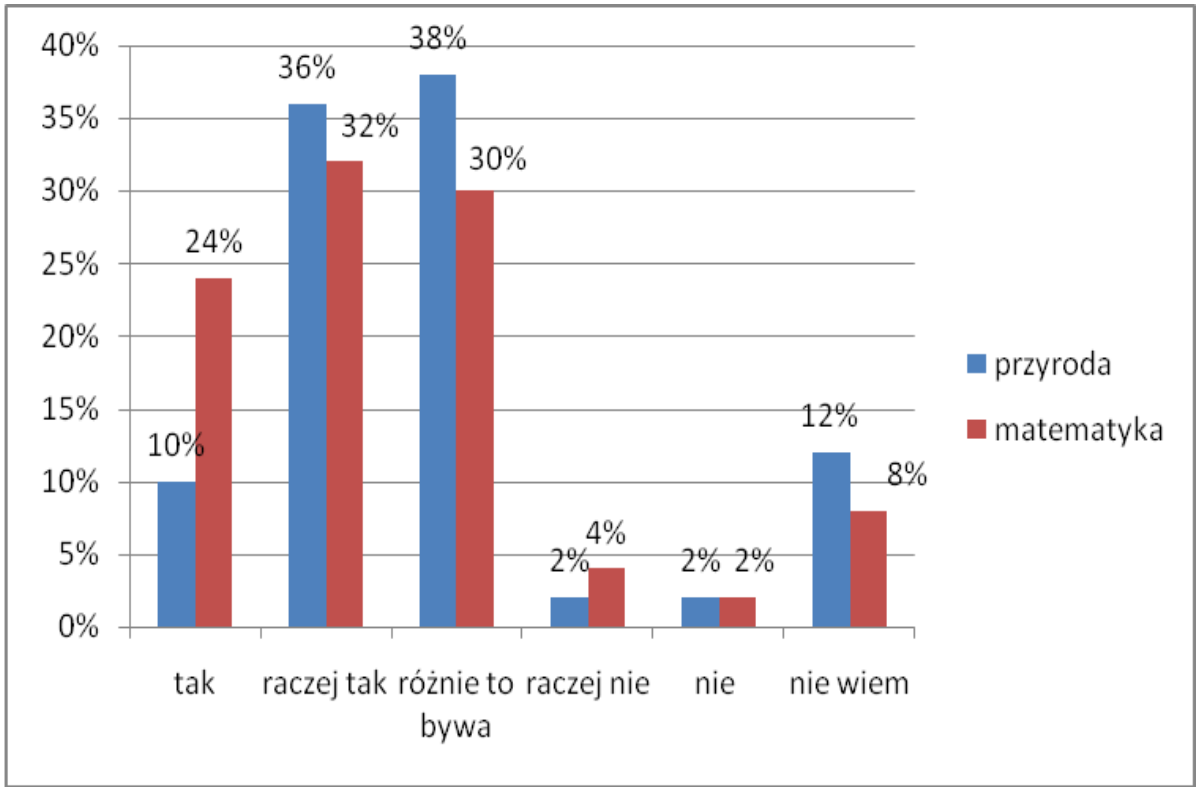

Ponad 90% uczniów udzieliła odpowiedzi TAK lub RACZEJ TAK na następujące pytania:

(nieliczni - po kilka procent- odpowiadali RÓŻNIE TO BYWA, RACZEJ NIE)

Czy lekcje matematyki /przyrody są prowadzone w ciekawy sposób?

Czy sposób prowadzenia lekcji skłania cię do myślenia?

Czy lekcje prowadzone są w sposób angażujący i zachęcający do aktywności?

Czy lekcje zachęcają do zainteresowania się przyrodą oraz zagadnieniami matematycznymi?

Czy dzięki lekcjom przyrody lepiej rozumiesz otaczający cię świat?

Czy dzięki lekcjom matematyki lepiej funkcjonujesz w otaczającym cię świecie?

Na pytanie **„Co mogłoby ci pomóc w uczeniu się przyrody?”** uczniowie odpowiadali:

- więcej wyjść
- robienie plakatów
- prace dodatkowe
- więcej przykładów i ciekawostek
- więcej lekcji z chemii
- żeby nauczyciel podawał więcej przykładów i ciekawostek
- więcej „wytłumaczania” zwrotów (np. na testach)
- więcej filmów

„Co mogłoby ci pomóc w uczeniu się matematyki?”

- prace dodatkowe
- liczydła
- elektronika
- zajęcia dodatkowe
- więcej omawiania danego tematu
- więcej zadań z każdego tematu
- żeby nie było tak szybko i dużo na raz
- żeby po chorobie można było dłużej uzupełniać materiał
- żeby nauczyciel bardziej się mną zajmował, a nie tylko najlepszymi i najsłabszymi
- żeby nauczyciel był bardziej sprawiedliwy
- żeby koledzy na lekcji mi nie przeszkadzali

W uwagach trzy osoby z ankietowanych pisały:

„Nie lubię szkoły, nie cierpię się uczyć, nie lubię matematyki”.

Były też pojedyncze głosy, że matematyka i przyroda to ulubione przedmioty.

2.2 Dane uzyskane z ankiet przeprowadzonych wśród wychowawców klas I–III oraz nauczycieli matematyki i przyrody w SP 46:

Jakimi metodami motywujemy uczniów?

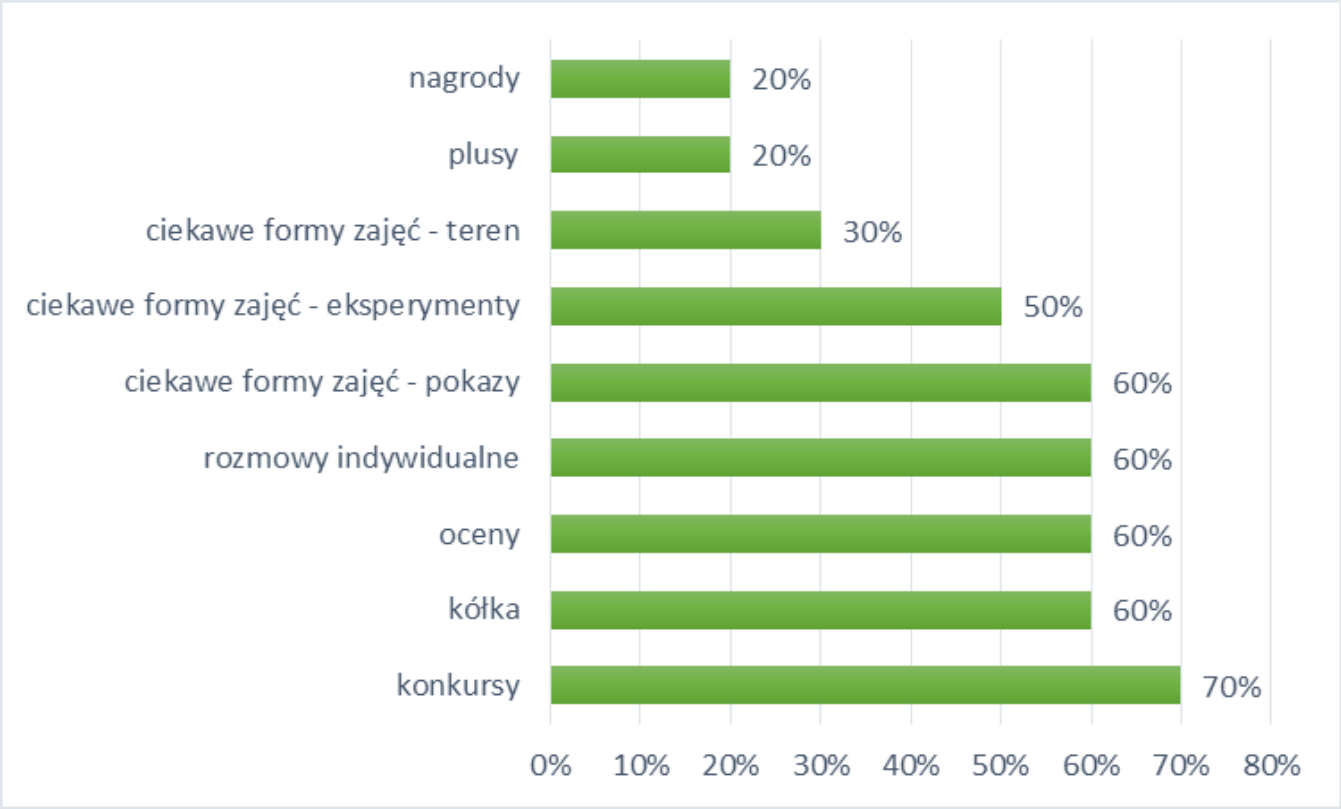

Stosujemy też inne formy motywowania uczniów: umożliwianie prezentowania własnych zainteresowań uczniów, system motywacyjny – żetony – zasady, zajęcia w Centrum Nauki Kopernik, cykliczne zajęcia prowadzone przez pracownika naukowego, festiwal nauki, „mini zoo”, pochwały ustne, zajęcia „Młodzi Odkrywcy”, doświadczenia do wykonania z rodzicami, prezentacje multimedialne, filmy, grafiki, zajęcia dla uczniów zdolnych.

Jakie mamy problemy z motywacją uczniów?

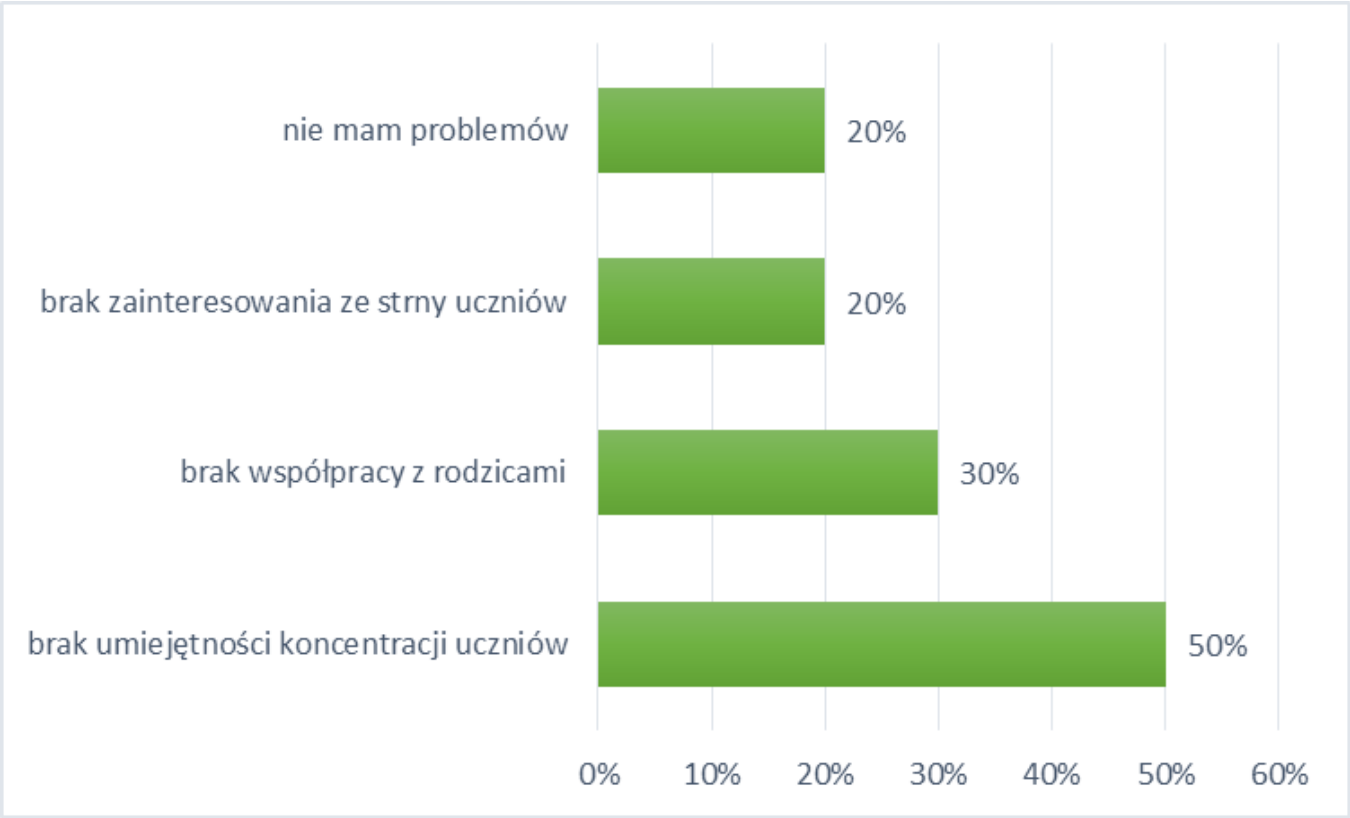

Motywowanie utrudniają nam również: negatywne nastawienie uczniów do nauki, niedojrzałość dzieci do podjęcia obowiązku szkolnego, brak prac domowych, zbyt mało czasu poświęcanego przez rodziców, brak pomocy naukowych w domu uniemożliwiający prace nad projektami, lenistwo uczniów.

Jak indywidualizujemy nauczanie?

50% z nas proponuje dodatkowe prace dla chętnych uczniów, a 40% zadania o różnym stopniu trudności wg. możliwości uczniów.

Poza tym stosujemy: łatwiejsze zadania dla dzieci z trudnościami w nauce, dodatkowe wyjaśnianie prac, pracę w klasie na kilku poziomach, indywidualną pracę z uczniem słabym, realizowanie dodatkowych tematów wybranych przez uczniów, według ich możliwości i zainteresowań, zajęcia dodatkowe, specjalnie przygotowane materiały, indywidulane rozmowy oraz pracę w małych grupach.

Co według nas ogranicza indywidualizowanie?

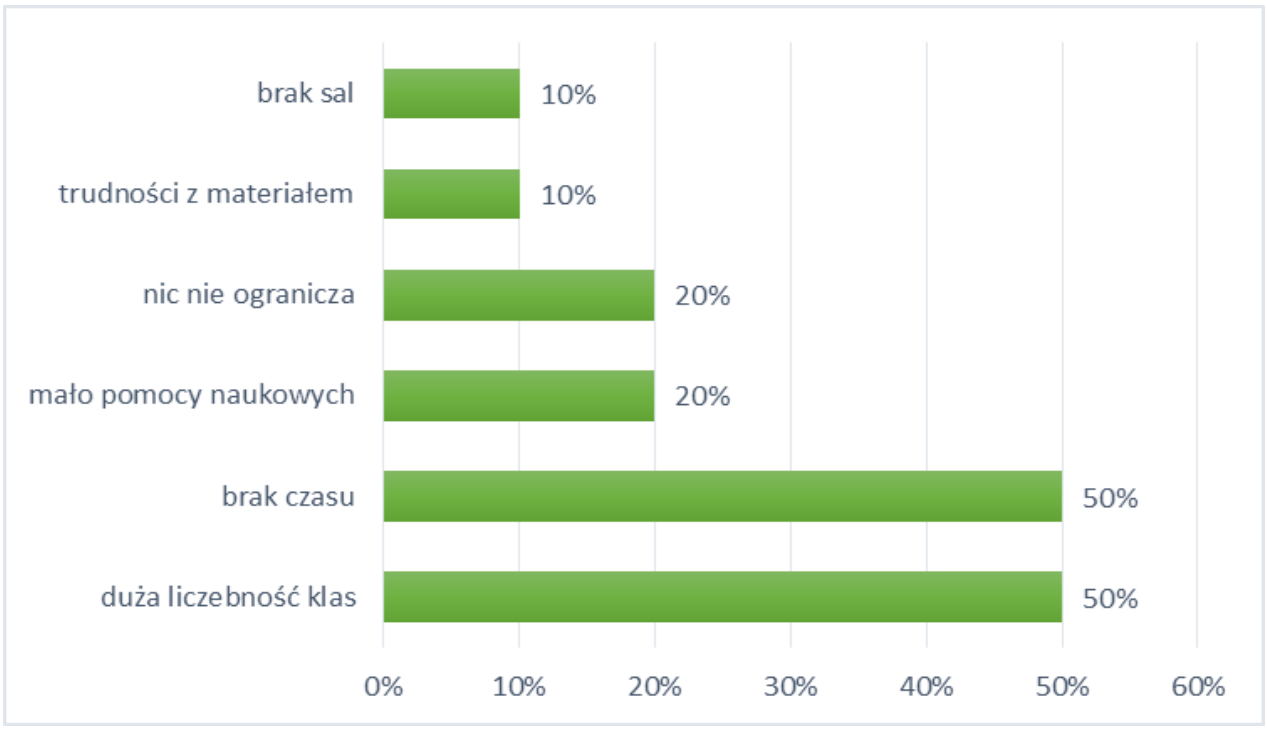

Jakie lekcje / wyjścia pozaszkolne organizujemy?

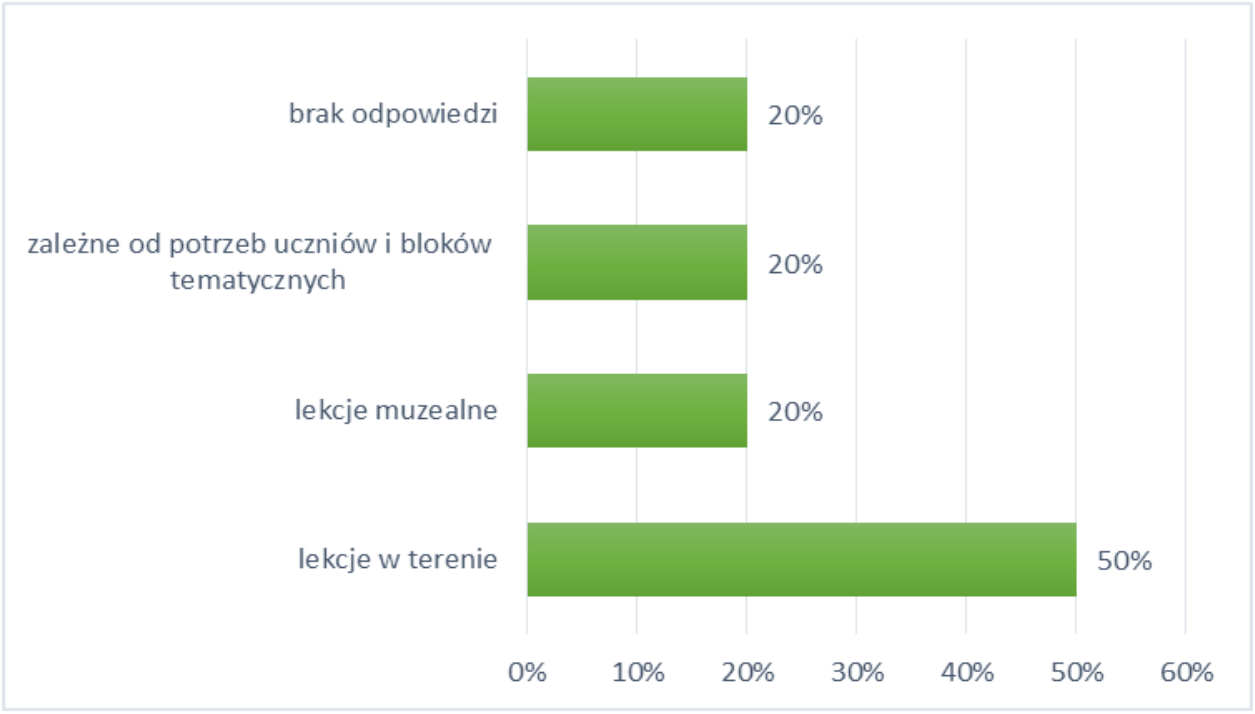

Poza tym organizujemy: wyjścia do Centrum Nauki Kopernik, Ogrodu Botanicznego, Filtrów Warszawskich, Planetarium, wycieczki w ramach projektu Akademia Nadwiślana, warsztaty muzyczne, przyrodnicze, matematyczne, wycieczki przyrodniczo-krajoznawcze, wyjścia do zoo i mini

zoo, przedstawienia o tematyce ekologicznej, warsztaty ze zwierzętami, eksperymenty – Młodzi Odkrywcy.

Ile takich wyjść organizujemy w ciągu roku?

Odpowiedzi na to pytanie były bardzo zróżnicowane.

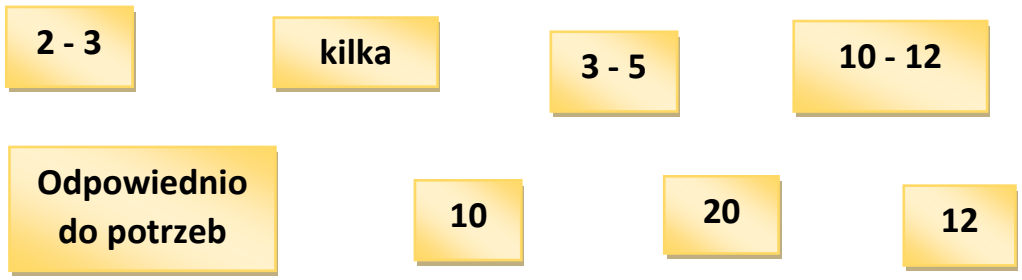

20% osób nie udzieliło żadnej odpowiedzi.

Jakie formy i metody nauczania stosujemy?

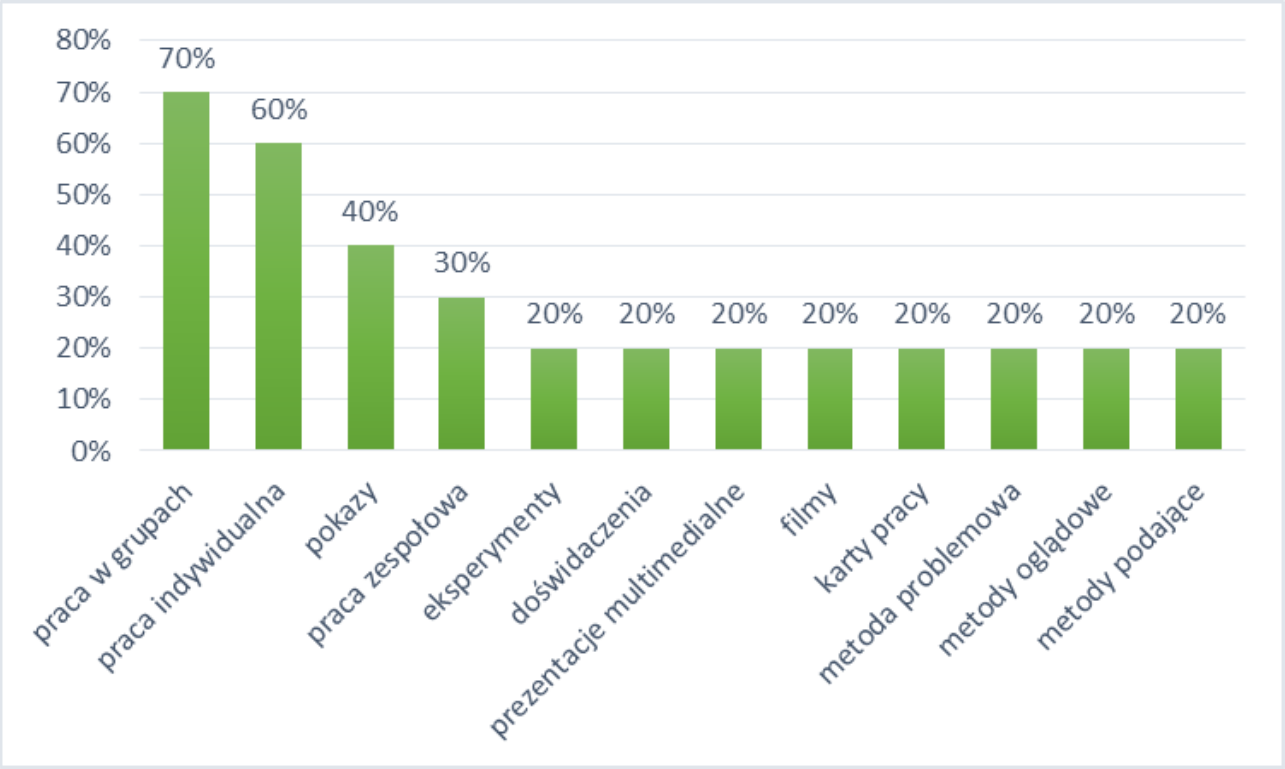

Ponad to stosujemy następujące metody i formy nauczania: rozmowa, praca z tekstem, praca z mapą, praca z ilustracją, obserwacje, pedagogika zabawy, metody aktywne, wykłady, ćwiczenia, dyskusja, burza mózgów, poszukiwanie, prace plastyczne, prace techniczne, metody eksponujące, metody praktycznego działania, dostosowane do tematyki.

Czy i w jaki sposób wzmacniamy w uczniach poczucie własnej wartości?

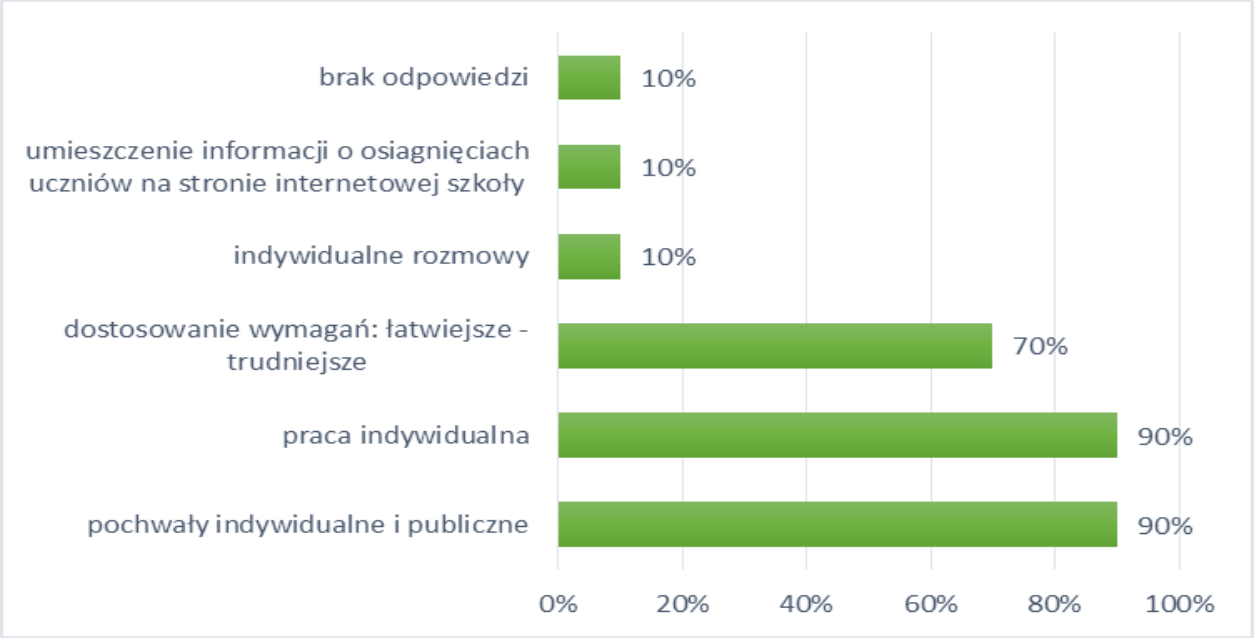

Czy wg nas uczniowie na lekcjach przyrody czują się spokojnie i bezpiecznie?

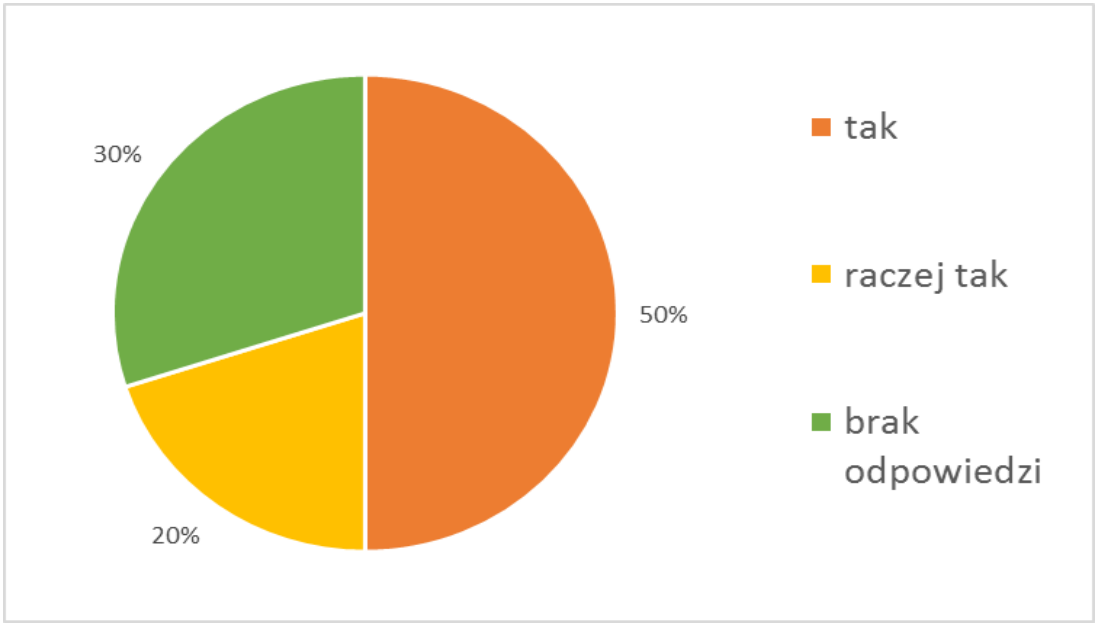

Czy naszym zdaniem uczniowie na lekcjach matematyki czują się spokojnie i bezpiecznie?

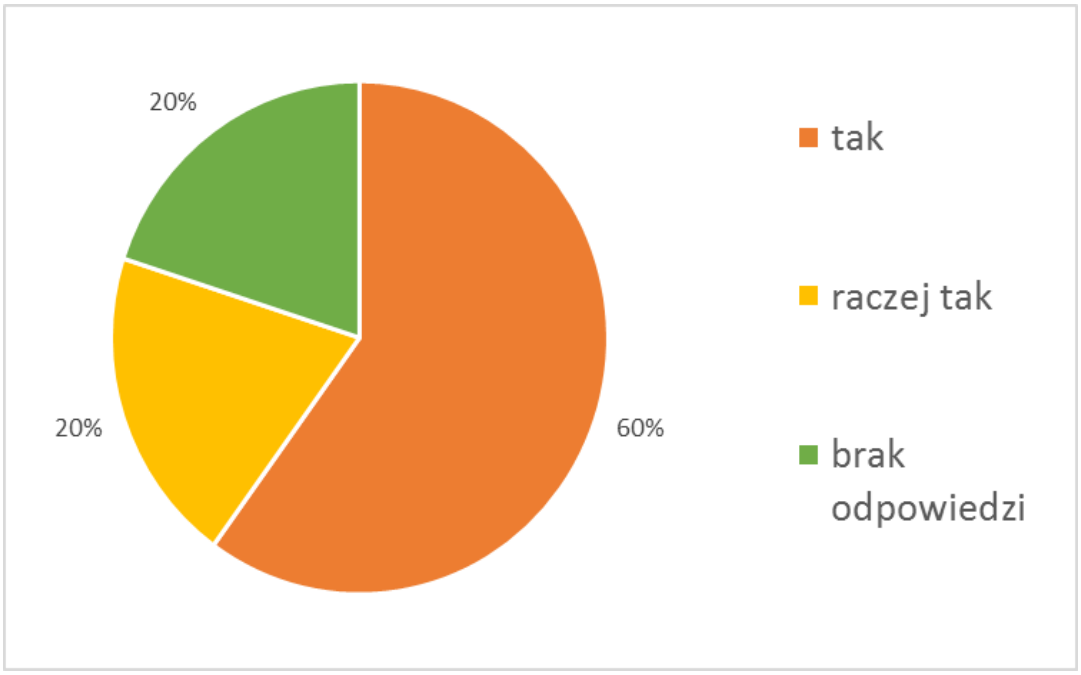

Czy jeśli uczeń czegoś nie rozumie, może poprosić o ponowne wyjaśnienie?

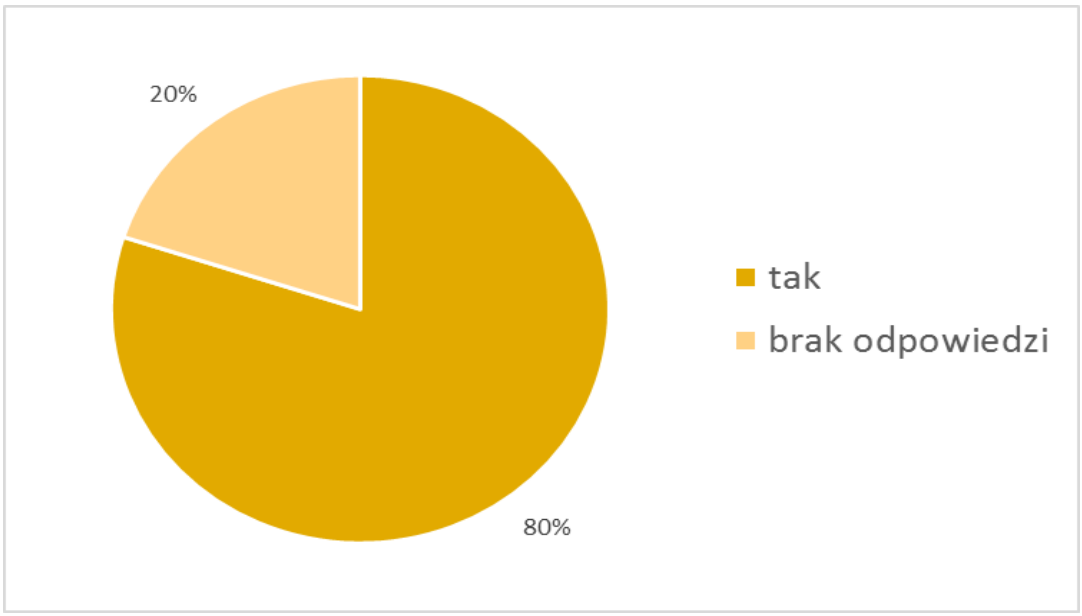

Czy wg nas tłumaczymy zagadnienia w sposób jasny i zrozumiały?

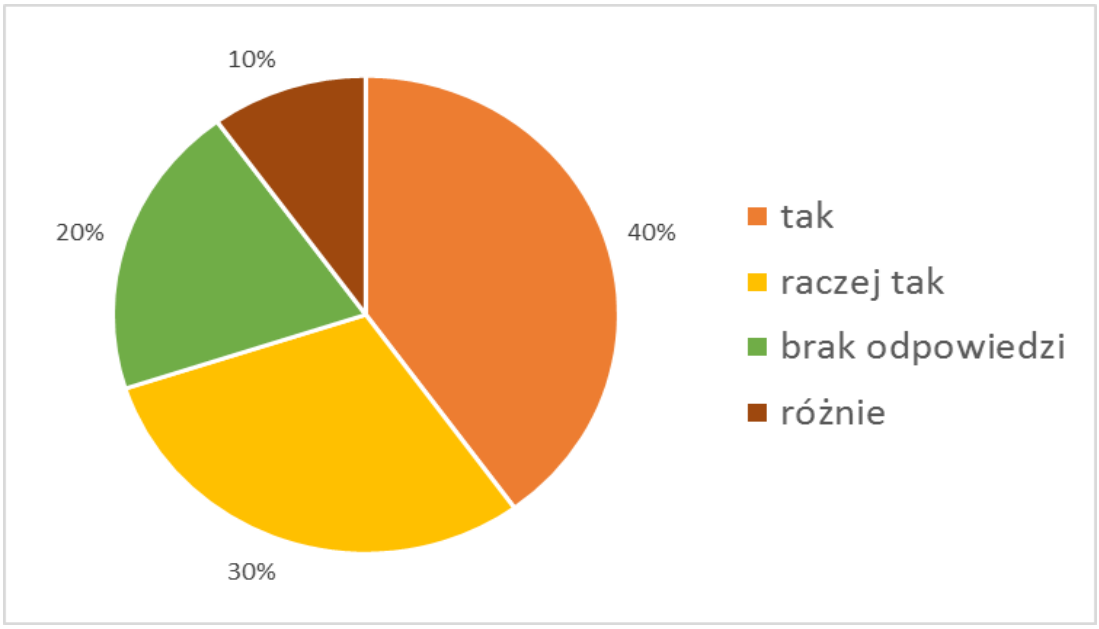

2.3 Dane uzyskane z ankiet przeprowadzonych wśród rodziców uczniów klas IV – VI

Po co Państwa dziecko się uczy?

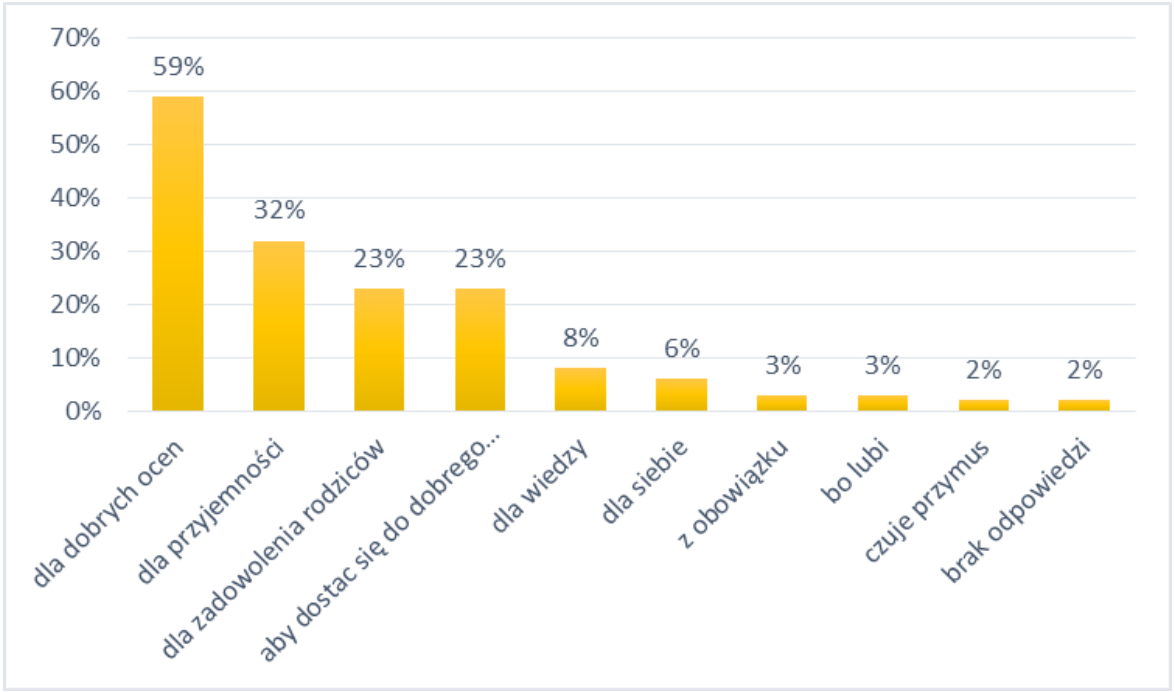

W jaki sposób Państwa dziecko odrabia lekcje z przyrody?

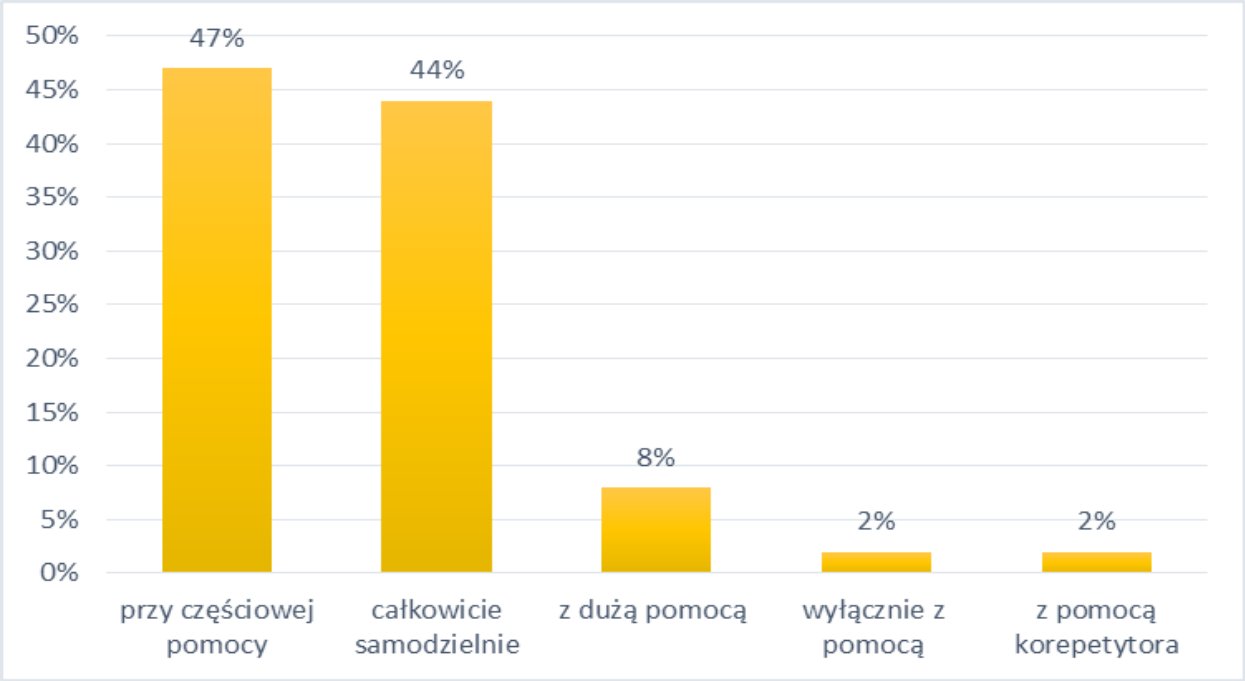

Czy dziecko poszukuje samodzielnie informacji z przyrody w różnych źródłach?

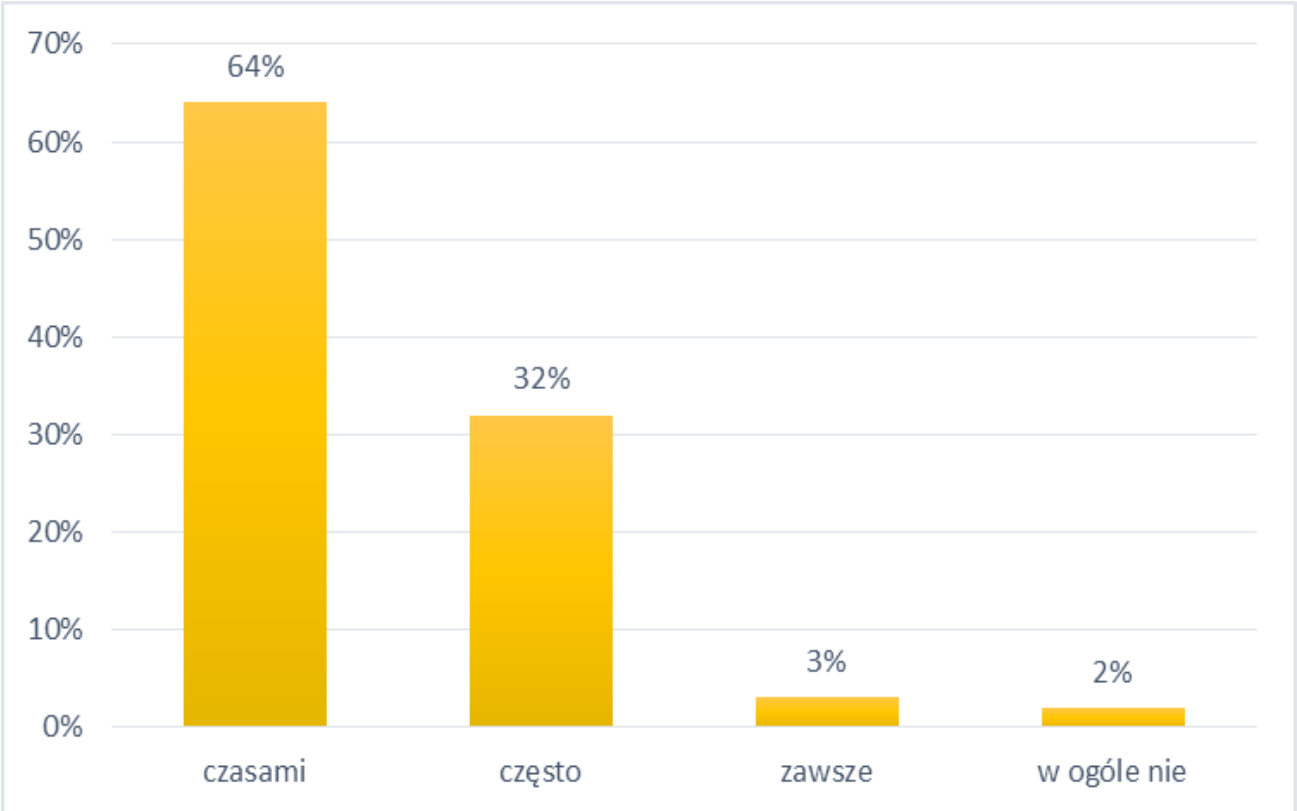

W jaki sposób Państwa dziecko odrabia lekcje z matematyki?

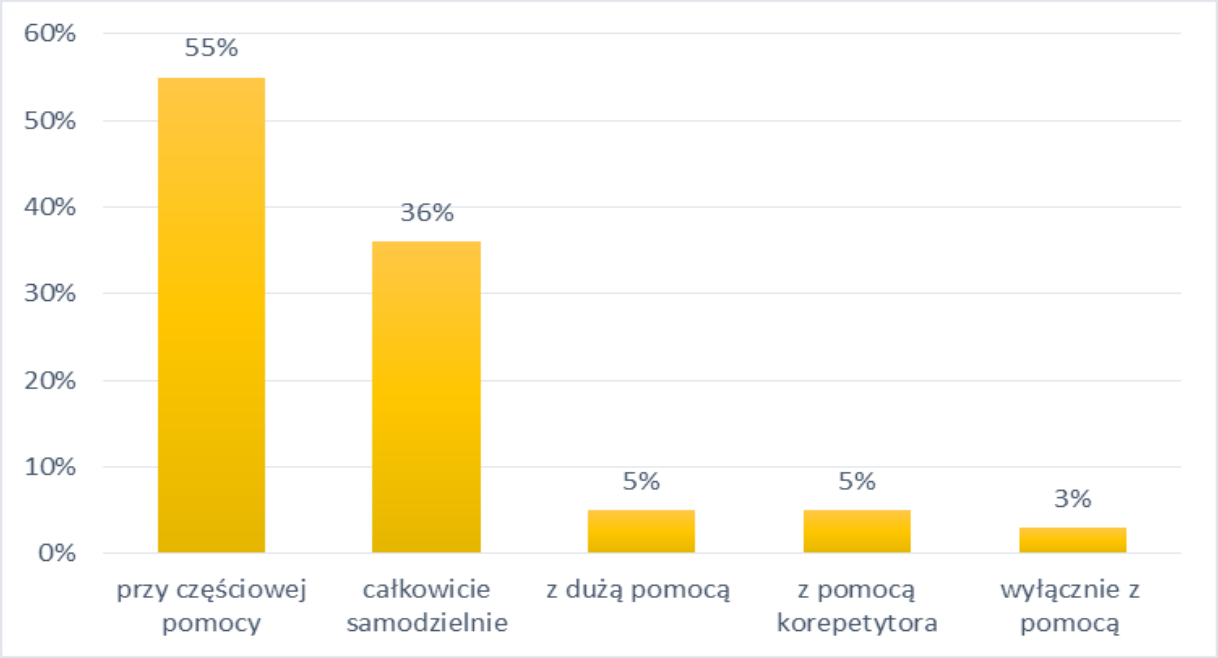

Czy odrabiając matematykę dziecko podejmuje próby samodzielnego „dojścia” do rozwiązania zadania lub zrozumienia zagadnienia mimo początkowych trudności (np. wspierając się podręcznikiem, zeszytem)?

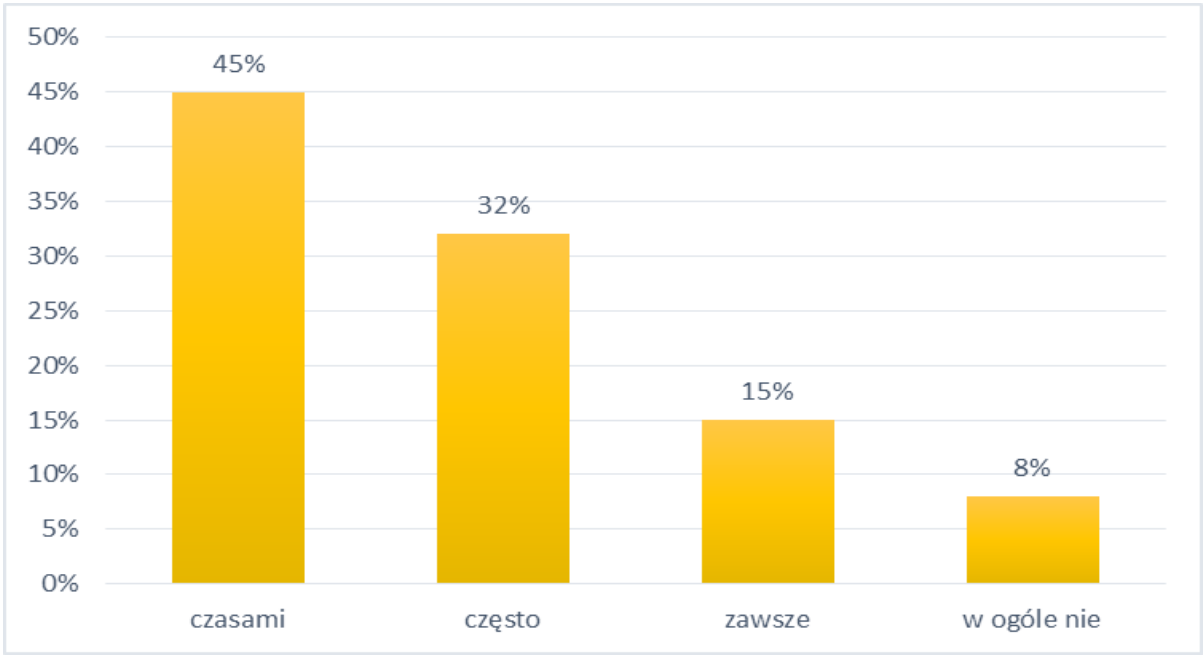

Które z prowadzonych w SP 46 zajęć dodatkowych są według Państwa potrzebne?

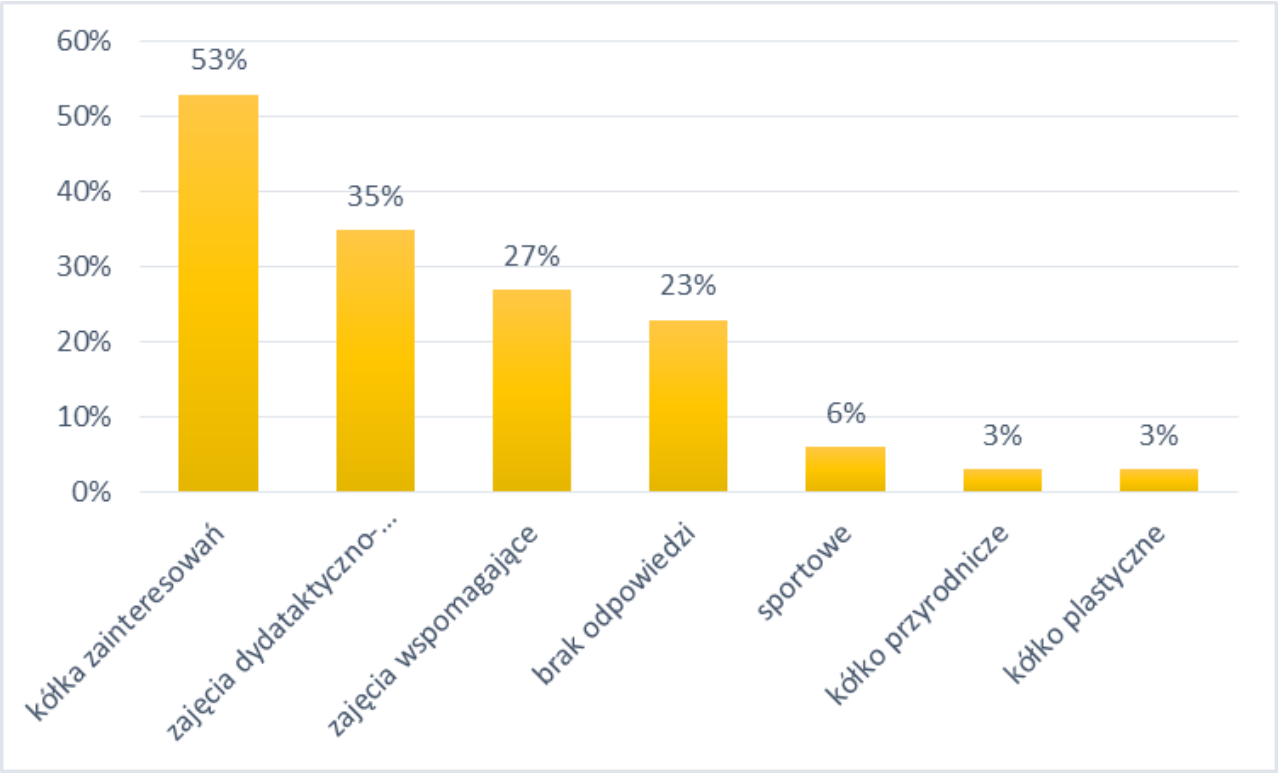

Pojawiły się również następujące pojedyncze odpowiedzi: terenowe zajęcia z przyrody, odwiedzanie PN, zajęcia wspomagające z matematyki, reedukacja.

Jakie inne zajęcia by się jeszcze przydały?

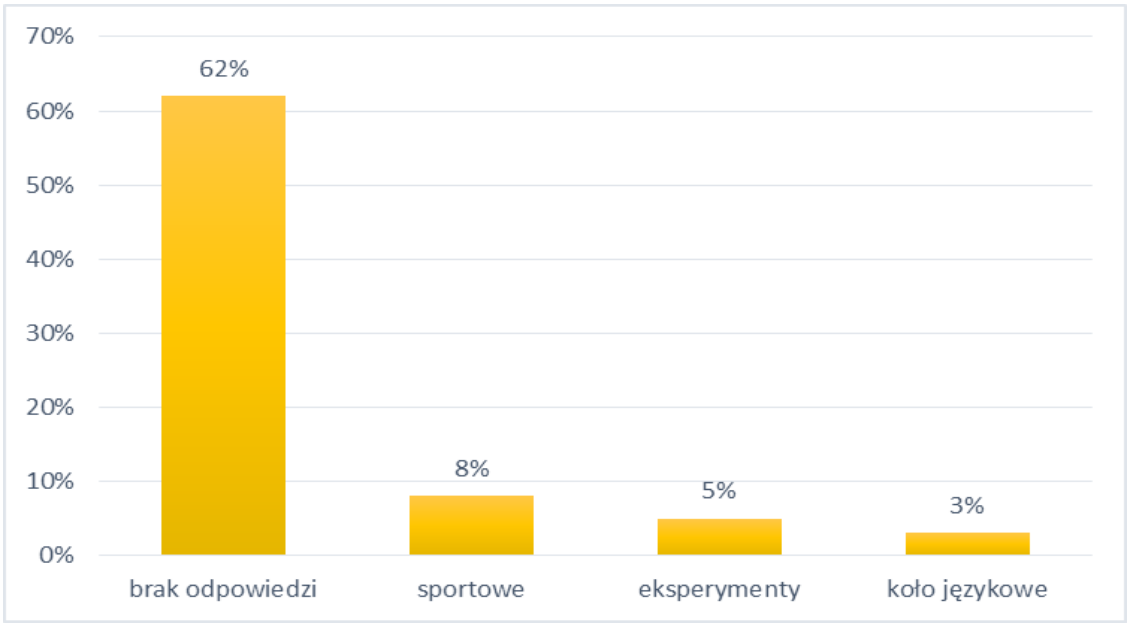

Rodzice wymienili też: matematyczne - rozwiązywanie zadań tekstowych, matematyka w codziennym życiu, koło komputerowe, szachowe, programowanie, indywidualne dla uczniów z większymi problemami, wspomagające.

Czy Państwa dzieci wykazują pozaszkolne zainteresowanie przyrodą?

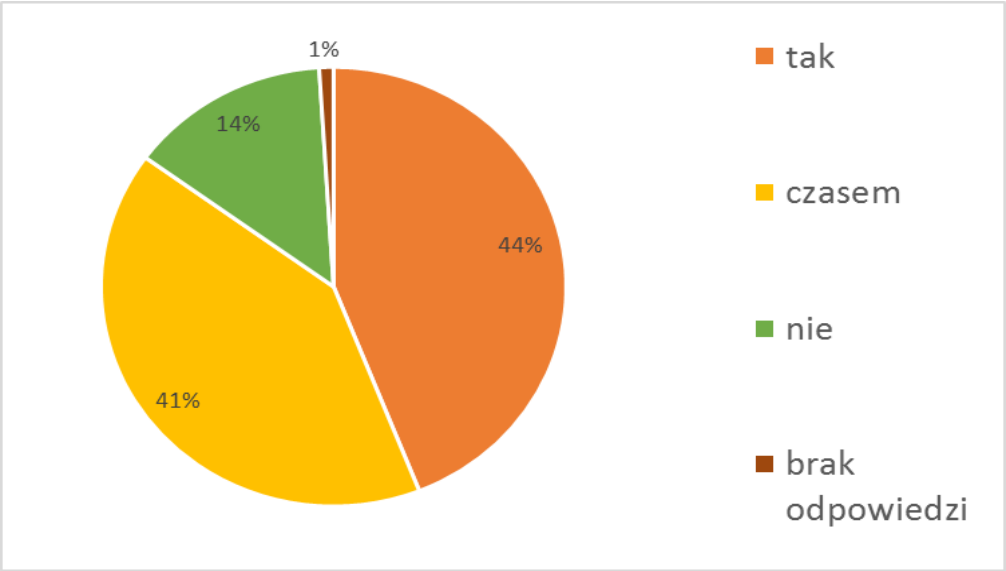

W jaki sposób je rozwijają lub uzewnętrzniają?

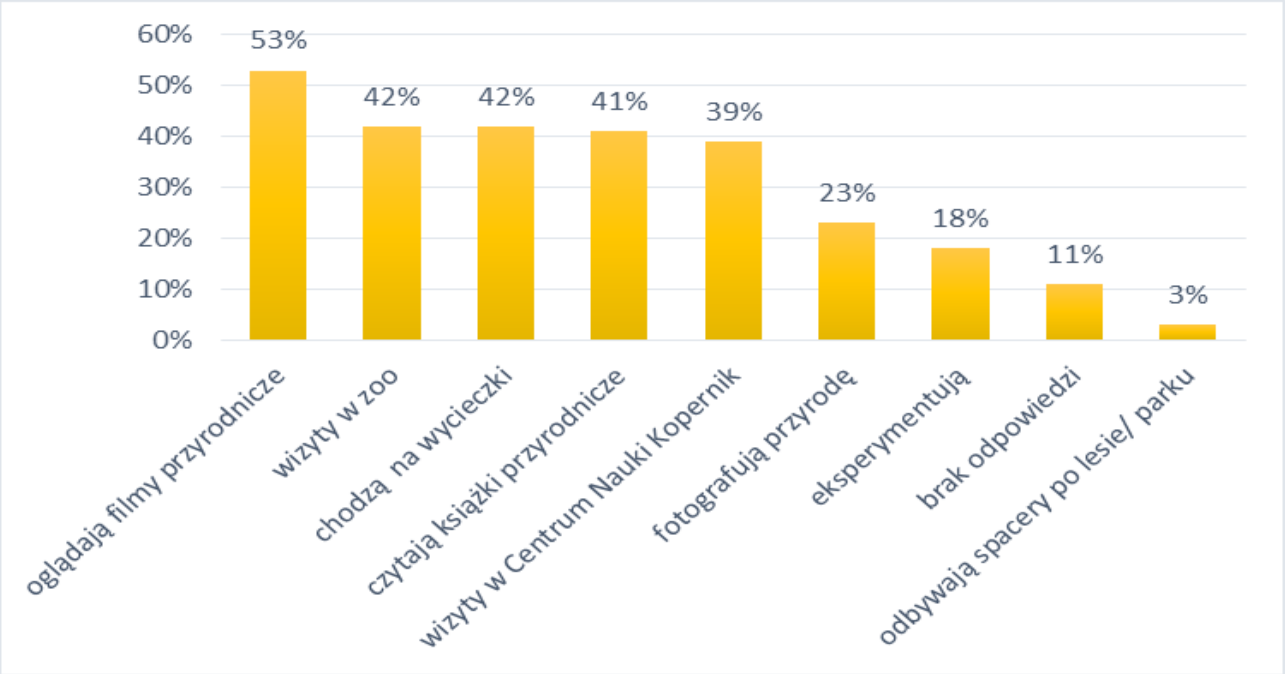

Ponadto rodzice wymienili następujące aktywności dzieci rozwijające ich zainteresowania przyrodnicze: programy w Internecie, szukanie informacji w Internecie, opieka nad zwierzętami, opowieści dziadka, zajęcia

z fotografii przyrodniczej, sport, albumy, rozmowy, obserwacje, rozpoznawanie roślin, pomoc w ogródku przy Służewskim Domu Kultury.

Czy Państwa dzieci wykazują pozaszkolne zainteresowanie matematyką?

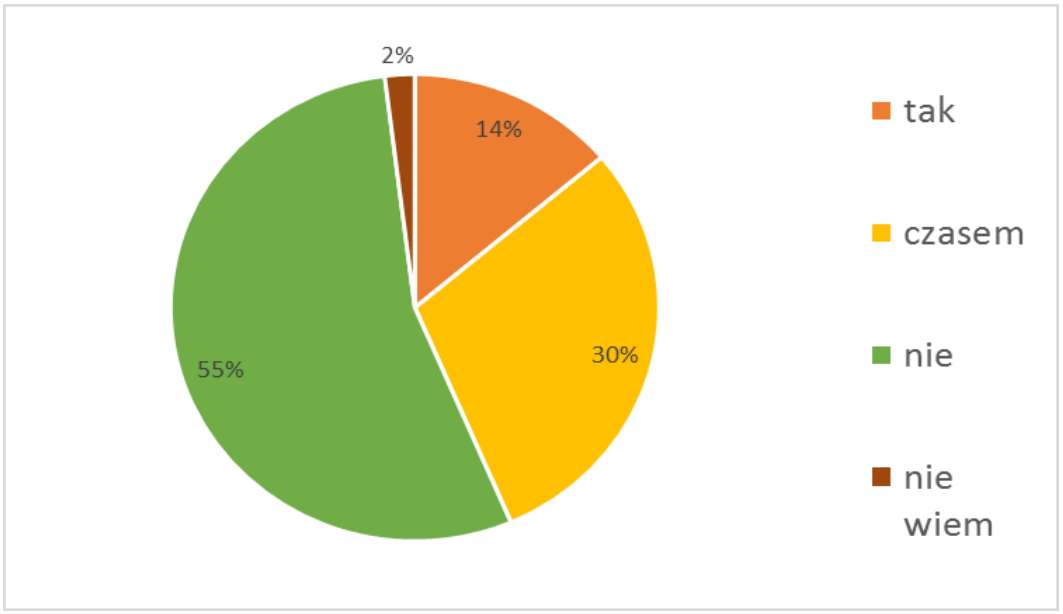

W jaki sposób je rozwijają lub uzewnętrzniają?

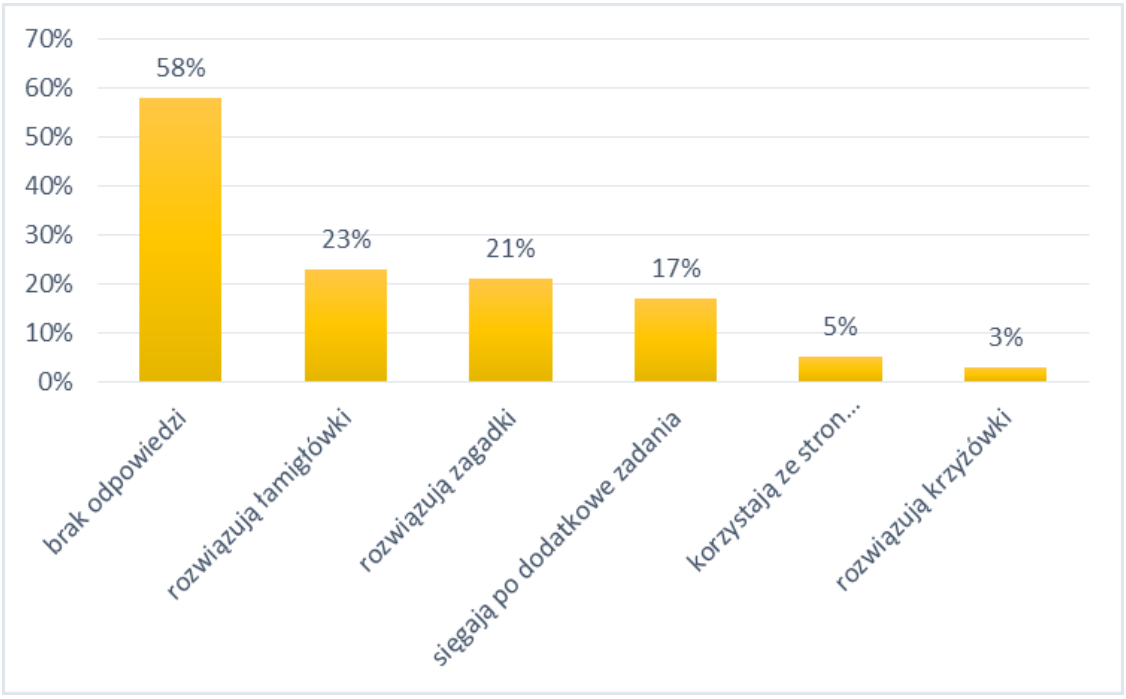

Rodzice wymienili również: filmy, dodatkowe lekcje, rozwiązywanie dodatkowych zadań, aby opanować bieżący materiał.

W dodatkowych uwagach rodzice napisali, że w szkole jest zbyt mało zajęć o charakterze wyrównawczym.

2.4 Dane uzyskane z analizy dokumentacji wewnątrzszkolnej

W roku szkolnym 2015/2016 na terenie naszej szkoły w klasach I – III odbywały się m. in. zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów naukami matematyczno-przyrodniczymi: *Młody Matematyk, Klub Badacza Przyrody, Mali Mózgowcy, Tropiciele Wiedzy, Logika Małego Matematyka, Odkrywam Świat.*

Zajęcia kształtowały postawę proekologiczną polegającą na świadomym funkcjonowaniu w środowisku przyrodniczym poprzez nabycie przez uczniów odpowiednich umiejętności i wiedzy. Doskonaliły też umiejętności matematyczne.

W klasach IV – VI w ramach godzin KN organizowane były zajęcia dodatkowe z przyrody: plastyczno-przyrodnicze, Przyroda z komputerem (nauka programowania w Scratchu) oraz Laboratorium przyrodnicze, w których mogli uczestniczyć uczniowie ze wszystkich klas.

Z matematyki odbywały się zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze dla klas Va i Vc oraz koło matematyczne dla klasy Va. Klasy szóste były objęte zajęciami „Przygotowanie do sprawdzianu".

Nie udało się zorganizować zajęć dodatkowych z matematyki dla klas czwartych mimo próśb rodziców.

Dzieci miały możliwość brać udział w licznych konkursach z przedmiotów matematyczno – przyrodniczych. Chętni uczniowie byli odpowiednio pokierowani przez nauczyciela.

Konkursy te cieszyły się dość dużym zainteresowaniem, motywowały uczniów do poszerzania umiejętności i dawały możliwość indywidualnych sukcesów.

W świetlicy organizowane były zajęcia przyrodniczo – geograficzne i przyrodniczo – plastyczne.

Wiele szkolnych wyjść i wycieczek pomogło aktywizować rozwój dzieci w zakresie przedmiotów matematyczno - przyrodniczych.

W klasach IV – VI były to między innymi: wycieczki do Ogrodu Zoologicznego, zajęcia warsztatowe w Lesie Kabackim, zajęcia „Cztery żywioły", zwiedzanie „Filtrów warszawskich" połączone z lekcją, zajęcia w Ogrodzie Botanicznym w Powsinie, udział klasy Vb w projekcie „Nadwiślana Akademia", wyjścia kółka przyrodniczego do Centrum Nauki Kopernik i spacer fotograficzny.

Klasy I – III uczestniczyły w licznych warsztatach – m.in. lekcja o optyce, doświadczenia na temat „Fluorescencja", warsztaty „Nasz mały zwierzyniec", „Rośliny mięsożerne", „Aerodynamika".

W szkole odbywały się też akcje mające na celu uaktywnienie dzieci ekologicznie – takie jak: *Dzień Ziemi, Dzień Wody,* warsztaty kulinarne, zbiórka elektrośmieci, zbiórka nakrętek.

3. PODSUMOWANIE WYNIKÓW ANALIZ:

3.1 Duża część uczniów naszej szkoły prawidłowo korzysta z lekcji matematyki i przyrody i jest zmotywowana do nauki.

3.2 Niepokoją ci, którzy nie chcą pracować na lekcjach, często nie odrabiają prac domowych, nie wiedzą, że można prosić o wyjaśnienie, nie są tym zainteresowani lub się obawiają.

3.3 Uczniowie uczęszczający na zajęcia dodatkowe realizują na nich założone cele (utrwalanie materiału, rozwijanie zainteresowań).

3.4 Istnieje zapotrzebowanie na większą liczbę zajęć dodatkowych z matematyki w klasach IV – VI.

3.4 Stosowane przez nauczycieli metody motywowania uczniów w znacznym stopniu opierają się na rozbudzaniu indywidualnych zainteresowań uczniów oraz angażowaniu ich w samodzielne wykonywanie różnych zadań.

3.5 Pracując nad wzmocnieniem w uczniach poczucia własnej wartości dużą wagę przykładamy do pracy indywidualnej oraz pochwał, a stosunkowo małą do indywidualnych rozmów z uczniami oraz umieszczania informacji o osiągnięciach uczniów na stronie internetowej szkoły.

3.6 50% nauczycieli uważa, że duża liczebność klas oraz brak czasu negatywnie wpływają na możliwość indywidualizowania nauczania.

3.7 70% z nas jako metodę motywującą uczniów do nauki podaje udział w konkursach, 60% uczestniczenie w kółkach zainteresowań, oceny, indywidualne rozmowy oraz pokazy, a 50% eksperymenty.

3.8 59% rodziców jako główny motywator uczenia się dzieci podaje oceny, dzieci zaś w 56% - oceny, w 46% - chęć spełnienia oczekiwań rodziców, w 44% - pochwały.

3.9 Wg rodziców 85% dzieci wykazuje pozaszkolne zainteresowanie przyrodą, a 44% matematyką.

3.10 Z zajęć dodatkowych prowadzonych w szkole rodzice uznali za najbardziej potrzebne: kółka zainteresowań – 53%, zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze – 35%, zajęcia wspomagające – 27%.

3.11 Wg rodziców 96% dzieci samodzielnie poszukuje informacji z przyrody w różnych źródłach.

3.12 Wg rodziców 77% dzieci podejmuje próby samodzielnego „dojścia” do rozwiązania zadania lub zrozumienia zagadnienia mimo początkowych trudności.